

ТЕАТР ЯК КЛЮЧ ДО СЕБЕ

Творчий портрет Артема Вусика

Артема Вусика, ми, харківська театральна спільнота, знаємо як молодого, амбітного режисера, актора та одного з засновників театру «Прекрасні квіти» та театру «Нафта». Знаємо, що він задіяний у декількох виставах Харківського державного академічного театру ляльок імені В.А. Афанасьєва та є організатором і учасником різноманітних мистецьких перформансів, а також викладає акторську майстерність у школі «Тісто». Хто ж він такий насправді, Артем Вусик, про якого так багато говорять у мистецькому просторі, і який так багато робить цікавого? Отже, спробуємо розібратися.

Народився Артем Вусик 6 травня 1988 році у місті Харків у звичайній родині. Мати Артема – вихователька дитячого саду, а батько – авто електрик. Дитинство хлопця проходило окремо від театру, вперше Артем подивився театральну виставу вже навчаючись в університеті, тому, власне, нічого й не віщувало, що колись його ім'я з'явиться на театральних афішах. У юності хлопець був надзвичайно замкненим, мав вузьке коло спілкування. У цей період Артем любив більше часу проводити вдома, де сидів у темній кімнаті із закритими шторами вікнами, слухав депресивну, готичну музику та писав меланхолічні вірші. В останніх класах, не маючи ніяких мрій та уявлень про те, ким бути, хлопець вирішує піти на підготовчі курси Харківського національного університету радіоелектроніки, після закінчення яких, він мав би скоріш за все і вступати до цього закладу. Але у долі були свої плани на цього юнака.

Ідея вступити до театального університету виникла у Артема випадково. Відкривши вдома книжку абітурієнта, Артем у переліку вишів знаходить Харківську державну академію культури, де є набір на спеціальність «актор театру та кіно». І ось одного дня хлопець повідомляє батькам, що більше не хоче ходити на підготовчі курси ХНУРЕ та має

бажання вступати на акторський. На щастя, вони не стали заперечувати синові та дозволили спробувати отримати театральну професію.

Юний Артем з легкістю вступив до академії культури на акторський курс Ігоря Бориса. За рік навчання він зрозумів, що академія не дає йому тих знань, яких він потребує. А ще його не влаштовували творчі рамки, що були в процесі навчання, які йому заважали повноцінно розкрити свій потенціал. Наступного року парубок вступає до Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського на спеціальність «актор театру анімації» на курс Світлани Фесенко. Тут і почалося більш цікаве театральне навчання для Вусика. Саме у стінах університету Артем знайомиться з Денисом Чмельовим, котрий так само навчався на лялькаря та Ігорем Ключником, який був на кілька курсів старший та навчався на актора драматичного театру. Перебуваючи в одному університеті, хлопці жодного разу разом не працювали. І тільки по закінченню вишу доля випадково зводить їх на черговому загальноміському післяноворічному капуснику, що проходив у Харківському Будинку актора. Капусник був суто для своїх, для харківських театральних діячів, і це була можливість для Артема та інших хлопців проявити себе, пожартувати один над одним та побути самим собою. Ця зустріч стала для хлопців знаковою, тут вони вперше працювали разом і їх номер мав великий успіх. Після цього вирішили поставити й повноцінну виставу. Так наступного року з'явилася перша спільна робота – «Щур».

Абсурдистська пластична постановка, в якій актори не використовують слова, була зроблена у жанрі комедійного детективу. Ця вистава одразу викликала великий резонанс, і не в останню чергу завдяки своїй несхожості на постановки інших недержавних театрів Харкова. Так і створився в 2011 році театр «Прекрасні квіти», який сповідував придуманий самими акторами новий напрям – фанк-футуризм. З новизною цього жанру можна посперечатися, бо пластичні вистави були і до «Прекрасних квітів», але сам Артем пояснює його як власно вигаданий термін, який просто поєднує та

пояснює і їх несхожу ні на що пластику, чудернацькі костюми та декорації, голосове забарвлення, та музичне оформлення.

Творча естетика Артема, як і естетика театру «Прекрасні квіти» – це візуальне втілення власних ідей. Тема альтернативної реальності для Вусика ще з дитинства і підліткового віку була дуже важливою і мала велику цінність. До своїх ролей він ставиться, як до чіткої, холодної математики. Йому взагалі не подобається слово «перевтілення», він просто розуміє, як пластично структурувати і відобразити на сцені того чи іншого персонажа. Особливо Артемові цікаво працювати з дефектами. З чимось таким дивним, поламаним, некомфортним.

Неможливо оминати акторські роботи хлопця у Харківському державному академічному театрі ляльок імені В.А. Афанасьєва. Запрошений теперішнім головним режисером театру О. Дмитрієвою, Артем, знайшов ідеальний час і місце для реалізації себе як актора аутентичного, інтелектуального, стильного і актора авторського театру.. На сьогодні найважливішою і визначною його роботою на сцені театру є один з головних героїв вистави-притчі «Чевенгур» за А. Платоновим. Артем Вусик грає Олександра Дванова, у цій виставі актором була зроблена велика робота. Йому вдалося ідеально освоїти неповторну, специфічну, своєрідну платонівську мову. Він зумів знайти таку точну, єдину, чисту авторську інтонацію, завдяки якій фантастичність того, що відбувається на сцені, стає природною та органічною. Робота Вусика у виставі «Казанова» режисера О. Дмитрієвої за творами М. Цветаєвої і Дж. Казанови поповнила його акторський багаж та підтвердила професіоналізм.

Так, поєднуючи роботу у театрі ляльок та у «Прекрасних квітах», у 2015 році Артем отримує несподівану пропозицію: самостійно поставити виставу на сцені Львівського театру імені Лесі Українки. Таку ідею запропонував Артемові колишній режисер цього театру Олексій Коломійцев, який надихнувся його харківськими роботами. Спочатку Артем довго вагався, але зрештою вирішив ризикнути та поставити одноактну пластичну

виставу «Перетворення» за Францем Кафкою на малій сцені театру. Ця постановка справила велике враження на львів'ян. Дебют його як режисера був дійсно вдалим. Артем Вусик дав друге життя твору Кафки. Йому вдалося створити емоційну драму, де пластика – алюзія душевних емоцій, які змінюються протягом усієї вистави. Важливими складовими у виставі «Перетворення» стали динаміка, пластика і техніка «стоп-кадру», яку він з командою часто використовує і у «Прекрасних квітах». Після цієї постановки Артем зрозумів, що може сам ставити цілісні вистави, і зрештою починає все більше пробувати себе у ролі режисера. Через невеликий проміжок часу він ставить виставу-перформанс «Дракула» у «Прекрасних квітах» за Бремом Стокером, де задіяні усі актори театру, яких на той момент вже було шестеро. До речі, «Дракула» – експеримент як для Артема, так і для самих акторів. Раніше вони працювали тільки зі своїм матеріалом. Тепер же вирішили взятися за вже існуючий твір. Враження від цієї постановки були неоднозначними, з одного боку вистава є дійсно красива, філігранно пластична, а з іншого у ній помітний якийсь сумбур та наявна вже сталість режисерських та акторських прийомів, які ми вже бачили у попередніх виставах театру «Прекрасні квіти».

Згодом Артем Вусик ставить на запрошення Антона Меженіна «Шинель» М. Гоголя у Сумах та пізніше «Любов» за твором Лесі Українки «Блакитна троянда» у Львові. Кожна з цих робіт є для Артема важливою у професійному плані, бо у них він кожного разу відточує свою режисуру та не боїться експериментувати та робити виклик собі. Пізніше Артем ставить виставу «Джалапіта» у Першому театрі Львова, потім «Антон і Наташа» у «Прекрасних квітах», ну і зрештою «365», де він виступив як актор і режисер.

Для режисера Вусика основний принцип – не ставити ніяких табу, його театр – це театр, який спонукає думати та розвиватися, та найголовніше це вільний театр. Як режисера його надихає природність і простота. У роботі з акторами Вусик дотримується принципу свободи вираження ідей.

Сьогодні Артем Вусик – це модна, творча, амбіційна, інтелектуальна багатопланова персона, яка сповнена великої жаги робити все більше і більше цікавих мистецьких проєктів. Не так давно, Вусик разом з «Прекрасними квітами» виступив одним з організаторів «Парад-фесту» – театральньо-урбаністичного фестивалю, де були представлені театральні вистави, виставки, лекції, майстер-класи та інші івенти. Так само новим проєктом Артема Вусика є театр «Нафта» – це така платформа, яку він створює якраз для того, щоб експериментувати із запрошеними молодими акторами, які марять театром. Свою творчу енергію та натхнення Вусик бере від людей, за якими він спостерігає, а потім запам'ятовує характерні особливості та зрештою використовує їх у своїх роботах. Для Артема Вусика, колись самотнього, депресивного та закомплексованого парубка, театр став тим самим ключем до нього справжнього.